

РОЗДІЛ 3. ПОЛІТИЧНА КУЛЬТУРА ТА ІДЕОЛОГІЯ

Завадська Ольга Романівна

Інавгураційні промови українських президентів як символічний ресурс влади

УДК 321.01:061.75:808.51
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2020-3.17>

Завадська Ольга Романівна
кандидат історичних наук,
викладач кафедри політології
та національної безпеки
Національного університету
«Острозька академія»
вул. Семінарська, 2, Острог,
Рівненська область, Україна

У статті розкрито сутність, функції та значення символічних ресурсів політичної влади як інструментів політичного управління. У цьому контексті авторка проаналізувала зміст інавгураційних промов українських президентів як необхідності легітимності влади в державі, а також критерію фактичного стану демократії. Досліджено еволюцію змісту виступів, а також їх символічне значення, відображено різні акценти основних завдань політичного розвитку в Україні в період незалежності. Для вирішення завдань статті було застосовано метод контент-аналізу документів (інавгураційних промов президентів України). Дослідження будувалося кількісному опрацюванні текстів із подальшою інтерпретацією результатів. Ця методика використовується за умови наявності частотності окремих категорій у досліджуваних матеріалах, а також коли вирішальне значення для актуального питання має сама мова досліджуваного джерела інформації та її специфічні особливості. У статті також використано комплекс загальнонаукових методів: структурно-функціональний, теоретичного узагальнення, історичного порівняння. Функції символічних ресурсів влади зводяться до основної цілі – впливу на свідомість громадян, на їхню поведінку з метою самозбереження та функціонування інститутів держави, що, своєю чергою, забезпечує життєдіяльність самого індивіда як складової частини структурного державного організму. Фактично інавгураційні промови є способом вироблення довіри до новообраної політичної влади та її представників зокрема. Виступи президентів України – досконала демонстрація політичного міфу, де вдало поєднувалися політичний час та простір, символи влади, політичні персонажі, архетипи і сюжет. Окрім того, аналіз інавгураційних промов та публічних виступів дає змогу визначити тенденції у зовнішньополітичному спрямуванні країни, адже так чи інакше президент заявляє про своє бачення України в тій чи іншій спільноті. Як правило, промова також фіксує основні завдання, цінності, які є важливими для України в досягненні конкретної мети. Виявлено, що частіше вживане слово в промові, тим більший до нього інтерес, і чим менше про це говориться, тим, відповідно, менше дій із цього питання планується. У переважній більшості інавгураційні промови складаються з неконкретизованих лозунгів та обіцянок, проконтролювати виконання яких у майбутньому дуже складно або просто неможливо.

Ключові слова: президент України, інавгураційна промова, символічний ресурс влади, тронні промови, політична комунікація.

Вступ. Існування і розвиток будь-якої держави, й України зокрема, залежать від функціонування політичних інститутів. Одним із них є інститут глави держави. У своїй діяльності він повинен базуватися на чіткій програмі дій, що визначає перспективи суспільних трансформацій і державного будівництва у цілому. У цьому контексті особливої актуальності набуває аналіз інавгураційних промов президентів України. Він дає змогу визначити ключові моменти суспільно-політичного розвитку країни. Тут же можна відстежити еволюцію поглядів політичних лідерів на ту чи іншу суспільно значущу проблему, а також отримати уявлення про зміст та характер майбутнього внутрішньо- та зовнішньополітичного курсів держави на найближчі роки.

Варто зазначити, що в науковій літературі промови президентів не є дослідженими на достатньому рівні. Інавгураційні промови президентів та глав урядів України ще не були предметом спеціального наукового дослідження, хоча окремі аспекти розглядалися, наприклад, у межах

вивчення державного протоколу і церемоніалу [7], аналізу президентської риторики представниками інших дисциплін [8] та ін.

У політиці значну роль відіграє ритуально-процесуальна і перформативна символіка. Такі символічні ресурси є складовою частиною ресурсів влади. Вони виконують функції управління та контролю поведінки людей за допомогою переконань, ідей, уявлень і владної атрибутики.

Мета та завдання. Метою нашого дослідження є аналіз інавгураційних промов президентів України як символічного ресурсу політичної влади в сучасній Україні.

Дослідження мети зумовило необхідність розв'язання таких завдань:

- окреслити розуміння і розкрити функції символічних ресурсів політичної влади, зокрема інавгураційних промов президентів України;
- використовуючи метод контент-аналізу, визначити особливості кожної з промов із метою виявлення їх символічного навантаження і зміни

поглядів кожного з лідерів про зміст та характер функціонування країни в період їх перебування на посаді;

- показати еволюцію закономірностей і характерних тенденцій, побудованих на категоріях слів-маркерів, наявних у промовах президентів.

Методи дослідження. Для вирішення завдань статті було застосовано метод контент-аналізу документів (інавгураційних промов президентів України). Дослідження будувалося кількісному опрацюванні текстів із подальшою інтерпретацією результатів. Ця методика використовується за умови наявності частотності окремих категорій у досліджуваних матеріалах, а також коли вирішальне значення для актуального питання має сама мова досліджуваного джерела інформації та її специфічні особливості. У статті також використано комплекс загальнонаукових методів: структурно-функціональний, теоретичного узагальнення, історичного порівняння.

Результати. Публічні та інавгураційні промови за своїм контекстом відображають політичну візію та бачення главою держави подальшого вектору розвитку країни. Інавгураційні промови носять символічний характер, часто вони зводяться до виголошування присяги та є актом вступу президента на посаду. Проте варто зауважити, що важливим є контекст виголошування промов та їх зміст, тобто стосовно яких питань президент висловлюється: економічних, політичних, геополітичних, співробітництва з іншими державами і т. д., а також до закріплення яких цінностей апелює лідер. Так чи інакше у своїй інавгураційній промові президент декларує власні принципи. Вона може навіть ставати узагальненням передвибірчих обіцянок. Кожен блок містить певний програмний складник: урахувавши те, що президент є суб'єктом зовнішньої політики, йому важливо фіксувати у своїх промовах основні меседжі щодо її реалізації.

Із метою проведення контент-аналізу інавгураційних промов президентів було виокремлено слова-маркери з тих специфічних категорій (за частотою використання у структурі промови), про які було б цікаво отримати інформацію. Такі маркери було виділено за результатами аналізу частоти використання базових слів певної категорії, їх визначення і групування, спрощуючи до структури, яка реально відображає базові складники всіх промов президентів України. Ураховувалася частота використання варіацій слів-маркерів. По-перше, вони є співставними між документами, а по-друге, є деякі значні відхилення, які так чи інакше можна інтерпретувати, тому такий тип дослідження було вирішено вважати виправданим. Відповідно, можна не стільки виявляти пріоритети, закладені владою у цей документ від більшого до меншого, а навпаки, порівнювати їх за інтересом до відповідних специфічних тем.

Аналіз інавгураційних та публічних промов дає змогу визначити дотримання яких тенденцій є важливим для президента. Таким чином, спробуємо з'ясувати особливості кожної з інавгураційних промов, зокрема розглянути, як у них висвітлюються напрями зовнішньополітичного курсу України, а також чи другорядно чи першочергово у промовах згадується зовнішньополітичний вектор.

Першу інавгураційну промову було виголошено Леонідом Кравчуком 5 грудня 1991 р. Інавгурацію першого Президента України не відкладали. Через кілька днів після оголошення результатів голосування Л. Кравчук у залі Верховної Ради прочитав присягу на вірність українському народові. Вона була виголошена на Пересопницькому Євангелії. В Україні ще не було прийнято Конституції. Варто зазначити, що у залі парламенту не співали гімну України, а лунала молитва за Україну.

Цьому президенту закидають радянську риторику, враховуючи той факт, що не було затверджено тексту присяги. Натомість було прийнято рішення скласти присягу народних депутатів УРСР. Окрім того, не було чітко визначено перспективи подальшого розвитку країни. Були відсутні заклики до конструювання та будівництва політичної нації, яка б стала націо-об'єднуючою. У промові часто згадувалося про українців як народ, а не націю, однак наголошувалося на необхідності реформ та оновленні в усіх сферах.

Що стосується зовнішньої політики України, то, беручи до уваги відсутність цього аспекту в інавгураційній промові, тут показовою може стати промова Л. Кравчука на урочистих зборах із нагоди Дня Незалежності 22 серпня 1992 р. Промова ґрунтувалася на важливості подальших кроків для визнання України як незалежної країни та міжнародного самостійного актора серед інших країн. Також наголошувалося на зобов'язаннях України перед світовою спільнотою у дотриманні міжнародного права, додержанні прав і свобод людини, збереженні без'ядерного та позаблокового статусу. До основних досягнень у сфері зовнішньої політики у своїй промові Кравчук відносив: визнання України як незалежної держави двома третинами країн світу, переформатування у діяльності Міністерства закордонних справ, відкриття іноземних посольств у Києві, відвідування України десятками міжнародних делегацій, зацікавлення з боку міжнародних партнерів у співпраці в енергетичній, економічній, культурній сферах. У тексті промови вказується також на факт долучення до підписання Паризької хартії для нової Європи. Тобто в такому контексті Л. Кравчук намагався задекларувати важливість членства України у євроспільноті та НАТО. Було акцентовано увагу на тому, що станом на 1992 р. Україна ще не мала чіткої позиції стосовно стратегії у зовнішній політиці, але так чи інакше вже було вироблено концепцію «окремності» України від

Росії. Якою ж була позиція чинного на той час президента стосовно відносин із Росією та Білоруссю? Пункт промови, що стосувався відносин із цими державами, мав скоріше прогностичний характер. Л. Кравчук посилався на спільність історії, походження, культури та схожості економіки. Президент не вважав, що може настати криза у відносинах, а тим більше поява мовного питання.

Отже, текст інавгураційної промови, ймовірно, було переформатовано під присягу депутата УРСР. Проте перші підсумки в проведенні зовнішньої політики найяскравіше було виголошено в урочистій промові з нагоди першої річниці незалежності України. Підсумовуючи, варто виокремити такі ключові моменти: станом на 1992 р. фіксувалася важливість позаблокового статусу, налагодження співпраці з Росією та Білоруссю, подальша співпраця з іноземними відомствами з метою визнання останніми України як незалежного міжнародного актора. Найбільш повторюваними словами промови стали: «Україна», «держава», «незалежність», «народ» [6].

Найдовшою інавгураційною промовою вважається промова другого Президента України Леоніда Кучми, бо промова першої каденції, знову ж таки як і у випадку з попередником Л. Кравчуком, зводилася до акта складання присяги.

Леонід Кучма – єдиний президент України, який присягав українському народу двічі: у 1994 р. та 1999 р. Під час його першої інавгурації в залі Верховної Ради звучав гімн України під акомпанемент військового оркестру. Перша інавгурація другого Президента Леоніда Кучми відбулася 10 липня 1994 р. Кучма зайшов до зали парламенту через бокові двері безпочесної варті і першої леді. Він присягав на Пересопницькому Євангелії і відсвяткував вступ на посаду прийомом у Маріїнському палаці.

Друга інавгурація Л. Кучми відбулася 30 листопада 1999 р. і вирізнялася помпезністю. Захід уперше відбувався не в приміщенні парламенту через складні стосунки Президента з депутатами, а в палаці «Україна» у присутності понад десяти іноземних делегацій. На цій інавгурації глава держави вперше отримав нагрудний знак, булаву та печатку президента України.

В інавгураційній промові другий Президент наголошував на важливості дотримання багатовекторності та збереженні статусу позаблоковості держави. Як бачимо, станом на 1999 р. Україна чітко позиціонувалася як позаблокова країна. Це можна пояснити значними розбіжностями в економічній сфері різних гілок влади, проблематичністю в налагодженні співпраці одночасно з Росією та європейськими країнами. Ідею інтеграції до євроспільноти Л. Кучма схвалював. Хоча, як він сам же пояснював, це скоріше мало б стати далекоглядною перспективою. На початок 2000 р. основним своїм завданням уважав на вигідних умовах

співпрацювати з Росією, надаючи їй перевагу під час вибору партнерів.

Цікавою у промові виглядає не лише концепція «багатовекторності», адже, крім указанного переліку країн, які мали стати пріоритетними у співпраці для України, має місце концепція «регіональної держави». Контекст дає змогу пояснити поняття «регіональна держава» як країна, що була готова взаємодіяти з кожним, хто запропонує вигідні умови укладення договорів. Поза увагою не залишалося засвідчення важливості приєднання впродовж найближчих років України до НАТО, ОБСЄ, ОЧЕС. Декларувалося теж стратегічне партнерство зі США. Третім «магістральним» вектором Президент визначав обов'язковість налагодження дипломатичних відносин із Польщею, Словаччиною та Угорщиною. До переваг такого розподілу на вектори можна віднести те, що таким чином Україна не потрапляла у залежність від конкретно одного гравця на міжнародній арені, більше того, деяким країнам могли диктуватися окремі вимоги. Прорачунки в управлінні процесами призвели до нерезалізованості тих положень, що закріплювалися концепцією багатовекторності. Проте Україна зберегла статус позаблокової країни, тим самим залучаючи до співпраці інших міжнародних акторів [4].

Інавгураційна промова та публічні виступи третього Президента Віктора Ющенка слугують яскравим свідченням того, як змінюється риторика нового Президента. Вибори 2004 р., коли в другому турі змагалися Віктор Ющенко і Віктор Янукович, призвели до Помаранчевої революції. Тоді В. Ющенко оскаржив результати голосування у Верховному суді. Переголосування було призначене на 26 грудня. Присягав В. Ющенко в 2005 р. з розмахом: спочатку в будівлі Верховної Ради, потім поїхав до Маріїнського палацу, а після заїхав у супроводі сім'ї на Майдан, який уже тоді став символом революції. Там він під час промови випустив голубів.

Ключовими словами промови були «нація», «разом», «майбутнє», «Європа» та «європейські стандарти». Лише за самою частотністю вживання слів можна стверджувати про проєвропейську налаштованість В. Ющенка. Така позиція пояснюється запитом суспільства після Помаранчевої революції. Воно вимагало передусім переформування існуючих владних відносин. З іншого боку, на Президента покладалася нова місія – об'єднати українців з абсолютно протилежними поглядами стосовно геополітичного спрямування зовнішньополітичного вектору України. Власне, вже після складання присяги на Пересопницькому Євангелії В. Ющенко свою інавгураційну промову (саме програмну частину) виголосив на Майдані. Цією дією він і запам'ятався як перший президент, який присягав привселюдно. Основні пункти промови зводилися до прямих закликів об'єднатися українцям

із Заходу та Сходу. Зовнішньополітичний вектор саме європейського спрямування було відображено у цій промові вповні. Отже, В. Ющенко у своїх зверненнях наголошував на важливості європейського майбутнього України. Говорив про посилення співпраці з країнами, що мають членство в НАТО, заперечував перспективність співпраці з Росією, вважаючи що так чи інакше ця держава має намір посягнути на територіальну цілісність України.

Порівнюючи його промову з попередниками, варто зауважити, що В. Ющенко не згадував про Росію, Білорусь та США саме в контексті цієї інавгураційної промови на Майдані. Оцінюючи події Помаранчевої революції, варто підкреслити, що новим і основним завданням для В. Ющенка ставало «зшивання» українців, без чітких поділів на Схід та Захід, тому, мабуть, було доречним було не згадувати про співпрацю з іноземними державами [2].

Найкоротшим виступом за всю історію президентських інавгурацій вважається промова Віктора Януковича. Четвертий Президент України В. Янукович перед інавгурацією в залі Верховної Ради заїхав на молитву і за благословенням в Києво-Печерську лавру – там якраз перебував глава РПЦ Кирило. У день інавгурації відбулося кілька казусів: перед входом Президента зачинилися двері. Пізніше він поклав урочисту печатку собі в кишеню.

Як і попередні президенти, В. Янукович обіцяв сприяти подоланню корупції в Україні, налагоджувати співпрацю і з ЄС, і з Росією. Зокрема, у своєму виступі згадав Росію та США по одному разу, ЄС – двічі. Натомість Президент наголошував, що найкращим для України має стати позаблоковий статус. Феномен В. Януковича полягав у тому, що він намагався вести власну гру, вибудовувати власну тактику роботи з міжнародними організаціями та зарубіжними країнами. В. Янукович розумів важливість окреслення зовнішньополітичної стратегії у своїй промові, тому наприкінці висловив думку щодо приєднання України до євроспільноти. Проте акцент було поставлено на рівнозначній та максимально вигідній співпраці з ЄС, Російською Федерацією, США та іншими державами саме як позаблокової України. Причому ЄС він трактував як «єдиний світ», тобто «гарант мирного співіснування цивілізацій». У цій промові чітко фіксувалася важливість збереження позаблокового статусу для України та закладено принцип співпраці як із Росією, так і з ЄС [3].

Петро Порошенко триумфально переміг на позачергових виборах президента України 2014 р. після Революції Гідності і втечі Віктора Януковича. Тоді урочисті заходи, приурочені до інавгурації, проходили у Верховній Раді України, Мистецькому арсеналі й на Софіївській площі.

До уваги варто взяти той момент, що інавгурація Президента відбувалася вже в період початку російської збройної агресії проти України, тому

риторика промови побудована так, що часто повторюваними словами зі словосполучення з коренем «євро», є: «європейських народів», «європейської цивілізації», «європейського стану», «європейської модернізації», «європейський вибір», «європейська демократія», «європейський досвід», «європейська спільнота». Це свідчення проєвропейського вибору України. Таким чином, оголошувалося про подальші кроки на шляху співпраці з ЄС. Слова «Путін» та «Росія» теж декілька разів вживаються в промові, аббревіатура «США» та «НАТО» не прозвучали жодного разу. У своїй промові П. Порошенко не оминув героїчної тематики Революції Гідності і героїв Небесної сотні. Наголошено було на важливості повернення територій, зокрема Криму до складу України. Таким чином, в інавгураційній промові було закладено принцип розвитку України в європейській спільноті [5].

Не менш цікавою вважається інавгураційна промова новообраного президента Володимира Зеленського, який 20 травня 2019 р. офіційно став Президентом України. На початку промови В. Зеленський, уважають, демонструючи відданість сімейним цінностям у кращих традиціях західних політиків, процитував слова свого сина. Через усю промову проходила національна ідея об'єднання українців, що була ключовою від початку президентської кампанії заради процвітання нації. Він також звертався до діаспори з пропозицією співпраці. В. Зеленський порушував питання миру на Донбасі. Фактично у промові шостого Президента України були враховані всі актуальні запити більшості виборців. Також тут було кілька імпровізацій. Не обійшлося і без курйозів: після того як Зеленський поклав на подушечку воїна почесного караулу президентське посвідчення, воно впало. Надзвичайна цікавість українців до цієї промови пояснюється попередньою відсутністю В. Зеленського в українському політичному просторі. Його президентська промова була найдовшою.

Найчастіше вживані слова стали «я» та «ми». Експертне середовище пояснило їх недосвідченість промовця. Стосовно зовнішньополітичної діяльності України В. Зеленський жодного разу не згадав про Росію, що свідчить про значну відмінність з інавгураційною промовою попередника П. Порошенка, натомість була фраза «не ми почали цю війну».

Не було названо жодного вектора зовнішньої політики і жодної держави як міжнародного партнера України. Поняття «Європа» звучало як світоглядне узагальнення. Загалом питанню зовнішньої політики України не знайшлося достатньо місця в промові Президента. Натомість слово «НАТО» звучало лише один раз, коли В. Зеленський зазначав про наміри впровадження стандартів Альянсу [1].

Висновки. Функції символічних ресурсів влади зводяться до основної цілі – впливу на свідомість громадян, їхню поведінку з метою самозбереження та функціонування інститутів держави, що, своєю чергою, забезпечує життєдіяльність самого індивіда як складової частини структурного державного організму. Фактично інавгураційні промови є способом вироблення довіри до новообраної політичної влади та її представників зокрема. Виступи президентів України – досконала демонстрація політичного міфу, де вдало поєднувалися політичний час та простір, символи влади, політичні персонажі, архетипи і сюжет. Окрім того, аналіз інавгураційних промов та публічних виступів дає змогу визначити тенденції у зовнішньополітичному спрямуванні країни, адже так чи інакше президент заявляє про своє бачення України в тій чи іншій спільноті. Як правило, промова також фіксує основні завдання, цінності, які є важливими для України в досягненні конкретної мети.

Варто зазначити, що в процесі аналізу інавгураційних промов удалося виявити еволюцію закономірностей і характерних тенденцій, побудованих на категоріях слів-маркерів, наявних у текстах. Зокрема, форма звертання близька за звучанням в більшості промов: «співвітчизники» і лише раз – «український народ» та «українці». Усі без винятку промови містять ритуально-символічний складник – чи то звертання до традиційних цінностей (сім'ї), героїчного минулого України та його особистостей, чи до Бога (у різних варіаціях слів). Усі без винятку президенти наголошували на внутрішньополітичних питаннях, які їм залишити у спадок попередники. Цікаво, що ідентичні відкриті питання, по-різному сформульовані, внутрішнього розвитку країни перекочувували з промови в промову. Це свідчить, з одного боку, на нашу думку, по-перше, про недотримання привселюдної обіцянки президентів їх вирішити. По-друге, вони є ключовими й актуальними для українського народу, тому і постійно попадають у поле зору авторів промов. Як і мовне питання, яким послуговуються під час виборчих кампаній, у промовах і залишають невирішеним наступникам. Невід'ємним атрибутом виступів президентів є єдність народу, цілісність українців. У всіх промовах, окрім виступу В. Зеленського, прозвучали наміри будувати «європейську» Україну. Відповідно, було виявлено, що частіше вживане слово в промові, тим більший до нього інтерес, і чим менше про це говориться, тим менше дій із цього питання планується. У переважній більшості інавгураційні промови складаються з неконкретизованих лозунгів та обіцянок, проконтролювати виконання яких у майбутньому дуже складно або просто неможливо.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Інавгураційна промова Президента України В. Зеленського. URL : <https://www.radiosvoboda.org/a/news-promova-zelenskohto/29952433.html>.
2. Інавгураційна промова Президента України В. Ющенка. URL : <https://www.pravda.com.ua/articles/2005/01/23/3006391/>.
3. Інавгураційна промова Президента України В. Януковича. URL : <http://news.bigmir.net/ukraine/248798>.
4. Інавгураційна промова Президента України Л. Кучми. URL : <http://www.brama.com/news/press/991130kuchmainaugural.html>.
5. Інавгураційна промова Президента України П. Порошенка. URL : <https://tsn.ua/politika/promova-prezidenta-ukrayini-petra-poroshenka-na-inavnuraciyi-povniy-tekst-353552.html>.
6. Кравчук Л. Інавгурація першого президента України. URL : http://www.bbc.com/ukrainian/ukraine/2010/02/100226_kravchuk_ie_is.shtml.
7. Мамонтова Е.В. Державний протокол та церемоніал як символічний інструмент забезпечення процесу публічної комунікації: витоки, структура, нормативно-організаційні засади. Одеса : Друкарський дім, 2011. 480 с.
8. Стрій Л.І. Ритуальний характер політичної комунікації: семіотика інавгурації президента. *Мова*. 2014. № 21. URL : <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/science/rada%20philology/Дисертація%20>.

REFERENCES:

1. Inavguraciina promova Prezydenta Ukrainy V. Zelenskogo. [Inaugural speech of the President of Ukraine V. Zelensky]. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-promova-zelenskohto/29952433.html> [in Ukrainian].
2. Inavguraciina promova Prezydenta Ukrainy V. Yushchenko. [Inaugural speech of the President of Ukraine V. Yushchenko]. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2005/01/23/3006391/> [in Ukrainian].
3. Inavguraciina promova Prezydenta Ukrainy V. Yanukovycha. [Inaugural speech of the President of Ukraine V. Yanukovycha]. URL: <http://news.bigmir.net/ukraine/248798> [in Ukrainian].
4. Inavguraciina promova Prezydenta Ukrainy L. Kuchmy. [Inaugural speech of the President of Ukraine L. Kuchmy]. URL: <http://www.brama.com/news/press/991130kuchmainaugural.html>. [in Ukrainian].
5. Inavguraciina promova Prezydenta Ukrainy P. Poroshenko. [Inaugural speech of the President of Ukraine P. Poroshenko] URL: <https://tsn.ua/politika/promova-prezidenta-ukrayini-petra-poroshenka-na-inavnuraciyi-povniy-tekst-353552.html> [in Ukrainian].
6. Kravchuk L. Inavguraciina promova pershogo Prezydenta Ukrainy. [L. Kravchuk. Inaugural speech of the first President of Ukraine] URL: http://www.bbc.com/ukrainian/ukraine/2010/02/100226_kravchuk_ie_is.shtml[in Ukrainian].
7. Mamontova J. Derzawnyi protokol ta ceremonial jak symvolichnyi instrument zabezpechennia procesu

publichnji komunikacii: vytoky, struktura, normatyvno-organizacijni zasady [State protocol and ceremony as a symbolic tool to ensure the process of public communication: origins, structure, regulatory and organizational principles]. Odesa: Drukarsky dim, 2011. 480 s. [in Ukrainian].

8. Strii L. Rytualny harakter politycznoi komunikacii: semiotyka inavguracii prezidenta. [Ritual nature of political communication: semiotics of the inauguration of the president]. Mova. № 21. 2014. URL: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/science/rada%20philology/Дисертація%20> [in Ukrainian].

Inauguration speeches of Ukrainian presidents as a symbolic resource of power

Zavadska Olha Romanivna

Candidate of Historical Sciences,
Lecturer at the Department of Political
Science and National Security
The National University of "Ostroh
Academy"
Seminarska str., 2, Ostroh,
Rivne region, Ukraine

The article discloses the essence, functions and meaning of symbolic resources of political power as the tools of political management. In this context the author analyzed the content of inauguration speeches of Ukrainian presidents as a necessary of power legitimacy in the state as well as a criterion of the actual state of democracy. The evolution of the speeches' content has been investigated, as well as their symbolic meaning, whereas various accents of the main tasks of a political development in Ukraine for the independence period were reflected. The method-content of document analysis (inaugural speeches of the Presidents of Ukraine) was used to solve the tasks of the article. The research was based on quantitative processing of texts with subsequent interpretation of the results. This technique is used in the presence of the frequency of certain categories in the studied materials, as well as when the language of the studied source of information and its specific features are crucial for the topical issue. There are used a set of general scientific methods: structural and functional, theoretical generalization, historical comparison. The functions of symbolic resources of power are reduced to the main goal - to influence the consciousness of citizens, their behavior, in order to preserve themselves and the functioning of state institutions, which in turn ensures the vital activity of the individual as part of the structural state. In fact, inaugural speeches are a way to build trust in the newly elected political power and its representatives in particular. The speeches of the Presidents of Ukraine are a perfect demonstration of political myth, where political time and space, symbols of power, political characters, archetypes and plot were successfully combined. In addition, the analysis of inaugural speeches and public speeches allows us to identify trends in the country's foreign policy, because one way or another, the president declares his vision of Ukraine in a particular community. As a rule, the speech also fixes the main tasks, values that are important for Ukraine in achieving a specific goal. Conversely, it was found that the more often a word is used in a speech, the greater the interest in it, and the less is said about it, the less action is planned on this issue. The vast majority of inaugural speeches consist mostly of unspecified slogans and promises, the implementation of which in the future is very difficult or simply impossible to control.

Key words: political power, throne speech, inauguration speech, symbolic resources, political discourse, political communication.